

PRO BONO

ULC ČARNOGURSKÝ

SLOVENSKO - BRATISLAVA | TALIANSKO - BRESCIA

ULC ČARNOGURSKÝ

Slovensko

Tvarožkova 5, PO Box 21
814 99 Bratislava 1

Slovensko

Tel.: +421-2-57201717, Fax: +421-2-57201777

<http://www.ulclegal.com/>, skype: ulcbratislava

email: office@ulclegal.com

ULC ČARNOGURSKÝ

Taliansko

Via Val Giudicarie 4
25123 Brescia

Taliansko

Tel.: 39-030-221 932 33

Fax: 39-030-307 313

email: cambalova@ulclegal.com

Marec/2008

- NOVÉ OPATRENIE O REGULÁCII CIEN NÁJMOV BYTOV**
Nové Opatrenie Ministerstva financií SR č. 01/R/2008 o regulácii cien nájmu bytov, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 1. mája 2008, zrušilo doteraz platný výnos Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR č. V-1/2003. Bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO Vám prináša podrobnejšie informácie o tom, na ktoré byty sa regulácia cien nájmov vzťahuje a naopak, ktorých bytov sa táto nová právna úprava netýka.
- POVINNOSŤ PREDLOŽIŤ NA SCHVÁLENIE ÚČTOVNÚ ZÁVIERKU DO KONCA JÚNA**
V bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO si Vám dovoľujeme dať do pozornosti povinnosť predložiť účtovnú závierku na schválenie príslušnému orgánu spoločnosti v spojení s povinnosťou ukladať do zbierky listín obchodného registra schválenú a po novom i neschválenú účtovnú závierku, ktoré vyplývajú z ustanovenia § 40 Obchodného zákonníka.
- ZMENA VYHLÁŠKY O ODMENÁCH A NÁHRADÁCH SÚDNYCH EXEKÚTOROV**
V bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO Vás oboznámime so zmenami týkajúcimi sa odmiern súdnych exekútorov, ktoré s účinnosťou odo dňa 1. mája 2008 prináša novela vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR o odmenách a náhradách súdnych exekútorov, ktorá bola vykonaná vyhláškou Ministerstva spravodlivosti SR č. 141/2008 Z. z.. V súvislosti s predmetnou novelizáciou Vás upozorníme na rozdiely medzi doterajšou a novou právnou úpravou.
- NOVELA ZÁKONA O VÝKONE TRESTU ODŇATIA SLOBODY**
Dňa 1. apríla 2008 nadobudla účinnosť novela zákona o výkone trestu odňatia slobody vykonaná zákonom č. 93/2008 Z. z., s obsahom ktorej Vás v tomto vydaní bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO podrobnejšie oboznámime. Novela prináša zmeny v úprave niektorých finančných náležitostí odsúdených, ktoré súvisia s rozdelením dôchodku a niektorých dávok sociálneho poistenia, so zrážkami z pracovnej odmeny odsúdených, s poradím zrážok na úhradu pohľadávok, novelou sa ďalej čiastočne upúšťa od postupu podľa Správneho poriadku v disciplinárnych konaniach.
- NOVELA ZÁKONA O VÝKONE VÄZBY**
Dňa 1. mája 2008 nadobudol účinnosť zákon č. 127/2008 Z. z., ktorým bola vykonaná novelizácia zákona o výkone väzby. Bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO Vás podrobnejšie oboznámi so zmenami, ktoré novela zákona o výkone väzby priniesla v súvislosti s rozšírením obmedzení práv obvineného, v úprave disciplinárneho konania či v úprave niektorých finančných náležitostí obvineného.
- PRIPRAVUJE SA V NR SR – NOVELA ZÁKONA O VYSIELANÍ A RETRANSMISII**
V NR SR postúpil do druhého čítania návrh zákona, ktorým by mala byť vykonaná novelizácia zákona o vysielaní a retransmisii. Bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO Vám v predstihu prináša informácie, aké zmeny by prinieslo prijatie tohto návrhu zákona, ktorého účinnosť sa predpokladá odo dňa 1. júla 2008.

A EUROPEAN ORGANIZATION OF ATTORNEYS EWIV

NOVÉ OPATRENIE O REGULÁCII CIEN NÁJMOV BYTOV

Dňa 1. mája 2008 nadobudlo účinnosť Opatrenie Ministerstva financií SR zo dňa 23. apríla 2008 č. 01/R/2008 o regulácii cien nájmu bytov (ďalej v texte len „opatrenie MF SR“ alebo len „opatrenie“). Opatrenie MF SR zrušilo výnos Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR zo dňa 22. decembra 2003 č. V-1/2003 o regulácii cien nájmu bytov (oznámenie o vydaní tohto výnosu bolo publikované v Zbierke zákonov SR pod č. 4/2004 Z. z., výnos bol uverejnený vo Vestníku MVaRR SR č. 6/2003).

MF SR týmto opatrením podľa § 11 ods. 1 a § 20 ods. 1 a 2 zákona č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov ustanovilo maximálne ceny nájmov bytov, podmienky pre uplatnenie takejto regulácie cien, rozdelenie bytov, ich zariadení, príslušenstva, vybavenia a podlahových plôch, zvýšenie cien nájmu základného prevádzkového zariadenia bytu ako aj ostatného zariadenia a vybavenia bytu, pričom určuje, na ktoré byty sa opatrenie nevzťahuje.

Podľa § 1 opatrenia MF SR sa **maximálna cena nájmu bytu za mesiac**, okrem nájmu bytu podľa § 2 a 4 opatrenia MF SR, určuje podľa veľkosti podlahovej plochy bytu, pričom **v bytoch I. kategórie** je maximálna cena nájmu za mesiac za 1m² obytnej miestnosti 33,80 Sk a za 1 m² vedľajšej miestnosti 15,80 Sk, **v bytoch II. kategórie** je maximálna cena nájmu za mesiac za 1m² obytnej miestnosti 22,60 Sk a za 1 m² vedľajšej miestnosti 13,50 Sk, **v bytoch III. kategórie** je maximálna cena nájmu za mesiac za 1m² obytnej miestnosti 18,10 Sk a za 1 m² vedľajšej miestnosti 6,70 Sk a **v bytoch IV. kategórie** je maximálna cena nájmu za mesiac za 1m² obytnej miestnosti 11,20 Sk a za 1 m² vedľajšej miestnosti 4,50 Sk.

Tieto ceny **sa zvyšujú o cenu nájmu základného prevádzkového zariadenia bytu za rok**, ktorého maximálna cena je pri bytoch I. kategórie určená sumou **6 144 Sk**, pri bytoch II. kate-

górie je určená sumou **5 380 Sk** a pri bytoch III. kategórie sumou **3 840 Sk**, pričom **tieto maximálne ceny sa znižujú najmenej o 100 Sk**, ak nie je byt vybavený špajzou alebo špajzovou skriňou, alebo v prípade, ak súčasťou bytu nie je pivnica, najmenej o **220 Sk**, ak v byte nie je zavedený plyn alebo elektrina na varenie a tiež v prípade, ak je kúpeľňa vybavená zariadením na ohrievanie vody len na pevné palivo, najmenej o **380 Sk**, ak je byt vybavený len kúpeľňovým alebo sprchovým kútom, ktorý netvorí samostatnú miestnosť, alebo v prípade, ak je záchod umiestnený v kúpeľni a tiež v prípade, ak byt tvorí jediná miestnosť, najmenej o **540 Sk**, ak je v byte I. a II. kategórie základné príslušenstvo mimo bytu, najmenej o **770 Sk**, ak má byt I. kategórie len čiastočné základné príslušenstvo.

Základným prevádzkovým zariadením na účely tohto opatrenia je priestor na uskladnenie potravín a paliva (špajza a pivnica), hygienické zariadenie, rozvod plynu, elektrickej energie a vody a zariadenie na odvádzanie odpadových vôd.

Maximálne ceny nájmu bytu za mesiac sa zvyšujú o ceny nájmu ostatného zariadenia a vybavenia bytu, ktorého **životnosť doteraz neuplynula**. Pre určenie cien nájmu ostatného zariadenia a vybavenia bytu opatrenie určuje mieru ročného opotrebenia a životnosť v rokoch pri (1) sporáčkoch, varičoch, (2) kuchynských linkách, (3) vstavaných skrinách, (4) elektrických bojleroch, (5) prietokových ohrievačoch vody, (6) zdrojoch tepla užívaných nájomcom na vykurovanie a pri (7) meračoch a regulačných zariadeniach pre tepelnú energiu a vodu, pri ktorých sa mesačná maximálna cena nájmu vypočíta ako jedna dvanástina sumy vypočítanej ročným percentom opotrebenia z obstarávacích nákladov zariadenia a vybavenia bytu. Obstarávacie náklady tvorí cena zariadenia a vybavenia, za ktorú sa zariadenie a vybavenie nakúpilo, pričom pri predmetoch obsta-

Základné prevádzkové zariadenie

Ostatné zariadenie a vybavenie

Predmet úpravy

Ceny nájmov bytov za mesiac

Zníženie maximálnych cien

raných po 1. februári 2001 sa do obstarávacích nákladov zahŕňajú aj účelne vynaložené náklady na ich dopravu a montáž v byte. Opatrenie taktiež ustanovuje maximálnu cenu nájmu ostatného zariadenia a vybavenia bytu za mesiac **po uplynutí jeho životnosti** a tiež pre prípady, ak **nie je možné zistiť** jeho obstarávaciu cenu.

V predchádzajúcom texte uvedené **maximálne ceny určené týmto opatrením sa znižujú (1)** pri suterénnych bytoch o 10 %, **(2)** pri bytoch na piatom a vyššom nadzemnom podlaží v domoch bez výťahu s ústredným (diaľkovým) vykurovaním o 5 %, **(3)** pri bytoch na piatom a vyššom nadzemnom podlaží bez ústredného (diaľkového) vykurovania o 10 % a **(4)** pri bytoch s obytnými miestnosťami vyššími ako 3,4 m o 5 %.

Ďalšie podrobnosti týkajúce sa tejto časti opatrenia MF SR sú obsiahnuté v **prílohe k opatreniu**, ktorá zakotvuje **podmienky pre uplatnenie regulácie cien nájmov bytov**, pričom ustanovuje kvalitatívne rozdelenie bytov, priestorové rozdelenie bytov, ich zariadení, príslušenstva, vybavenia a podlahových plôch.

Rozdielnym právnym režimom sa v zmysle § 2 opatrenia MF SR riadi regulácia **maximálnych cien ročného nájmu bytov obstaraných z prostriedkov (1)** štátneho rozpočtu, **(2)** štátnych fondov, **(3)** rozpočtov obcí a **(4)** rozpočtov vyšších územných celkov **po 1. februári 2001** a **(5) bytov obstaraných výstavbou, prestavbou alebo dostavbou bytov a skolaudovaných po 1. februári 2001**, pri ktorých sa maximálne ceny ročného nájmu určujú **vo výške 5 % z obstarávacej ceny bytu**. Opatrenie MF SR vymedzuje, aké položky sa zahrnú do obstarávacej ceny bytu, pričom výpočet týchto položiek je stanovený v závislosti od spôsobu obstarania, pri ktorom opatrenie rozlišuje medzi výstavbou, prestavbou, dostavbou alebo kúpou bytu.

Maximálna cena nájmu bytu vypočítaná **podľa § 1** opatrenia MF SR **sa zvyšuje o 15 % v bytových domoch postavených bez účasti verejných pro-**

striedkov alebo v bytových domoch **vydaných pri náprave krívd podľa osobitných predpisov** (napríklad podľa zákona č. 298/1990 Zb. o úprave niektorých majetkových vzťahov rehoľných rádov a kongregácií a arcibiskupstva olomouckého v znení neskorších predpisov, zákona č. 403/1990 Zb. o zmierení následkov niektorých majetkových krívd v znení neskorších predpisov, zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov, zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov, zákona č. 107/1993 Z. z. o vrátení majetku Matici slovenskej v znení nálezu Ústavného súdu SR č. 221/2000 Z. z., zákona č. 282/1993 Z. z. o zmiernení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam v znení neskorších predpisov) **bez ohľadu na to, kto je vlastníkom** takýchto bytových domov, **okrem bytov** v takýchto bytových domoch, **na ktoré sa vzťahuje ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c)** tohto opatrenia, ktorého znenie je uvedené v nasledujúcom odseku **v bode (3)**.

Z § 4 opatrenia MF SR vyplýva, že toto **opatrenie sa nevzťahuje na byty (1)** bytových družstiev zriadených alebo založených po roku 1958, ak ide o byty postavené podľa predpisov o finančnej, úverovej a inej pomoci poskytnutej podľa predpisov o finančnej, úverovej a inej pomoci družstevnej bytovej výstavbe, platných v čase ich výstavby, **(2)** vo vlastníctve fyzických osôb, **(3)** preukázateľne voľné v bytových domoch postavených bez účasti verejných prostriedkov alebo v bytových domoch vydaných pri náprave krívd podľa osobitných predpisov (uvedených v predchádzajúcom texte), **bez ohľadu na to, kto je vlastníkom** takýchto bytových domov, s výnimkou zákonného prechodu nájmu (podľa § 706 až 708 Občianskeho zákonníka) a výmeny bytu (podľa § 715 a 716 Občianskeho zákonníka), **(4)** v domoch postavených úplne bez účasti prostriedkov štátneho rozpočtu, štátnych fondov, rozpočtov obcí a rozpočtov vyšších územných celkov s kolaudačným rozhodnutím vy-

Ceny nájmov bytov obstaraných bez účasti verejných prostriedkov

Byty, na ktoré sa opatrenie nevzťahuje

Ceny nájmov bytov obstaraných z verejných prostriedkov

daným po 1. februári 2001, (5) v nájme právnickej osoby, ktorá nemá sídlo na území SR, fyzickej osoby, ktorá nemá trvalý pobyt na území SR, zahraničného zastupiteľského úradu

alebo diplomatickej misie, (6) užívané na podnikateľskú činnosť so súhlasom vlastníka alebo ich časti užívané na podnikateľskú činnosť so súhlasom vlastníka.

POVINNOSŤ PREDLOŽIŤ NA SCHVÁLENIE ÚČTOVNÚ ZÁVIERKU DO KONCA JÚNA

Schválenie účtovnej závierky

Povinnosť predložiť účtovnú závierku na schválenie vyplýva z ustanovenia § 40 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého sú akciová spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedzeným, družstvo a štátny podnik (ďalej v texte len „spoločnosť“) **povinní ukladať riadnu** individuálnu účtovnú závierku **a mimoriadnu** individuálnu účtovnú závierku **do zbierky listín** obchodného registra **po jej schválení príslušným orgánom** (teda po jej schválení valným zhromaždením akciovej spoločnosti, prípadne spoločnosti s ručením obmedzeným, členskou schôdzou družstva alebo dozornou radou štátneho podniku). Príslušný orgán spoločnosti je povinný predložiť riadnu individuálnu účtovnú závierku a mimoriadnu individuálnu účtovnú závierku na schválenie **do šiestich mesiacov** po uplynutí účtovného obdobia, teda v prípade, ak je účtovný rok spoločnosti zhodný s kalendárnym rokom, **koniec tejto lehoty prípadne na koniec júna**.

Neschválená účtovná závierka

Ak príslušný orgán spoločnosti takto predloženú účtovnú závierku **neschválil do troch mesiacov od predloženia**, ukladá sa do zbierky listín obchodného registra neschválená účtovná závierka. V tomto prípade majú akciová spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedzeným, družstvo a štátny podnik **povinnosť** do zbierky listín obchodného registra **uložiť neschválenú účtovnú závierku do 30 dní** od márneho uplynutia trojmesačnej lehoty. Táto nová povinnosť, zakotvená predposlednou novelou Obchodného zákonníka, ktorá bola vykonaná s účinnosťou odo dňa 1. januára 2008 zákonom č. 657/2007 Z. z. (ďalej v texte len „novela Obchodného zákonníka“), o ktorej sme Vás podrobne informovali v minuloročnom

decembrovom bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO, **nezbavuje spoločnosť povinnosti** následne uložiť do zbierky listín obchodného registra už schválenú účtovnú závierku.

Vzhľadom na povinnosť štatutárneho orgánu spoločnosti ukladať **do zbierky listín** obchodného registra **aj neschválené** účtovné závierky, je pri predkladaní takýchto listín potrebné spolu s listinami predložiť **aj písomné vyhlásenie**, či predkladané listiny príslušný orgán spoločnosti schválil, alebo neschválil. Túto novú povinnosť stanovila predposledná novela zákona o obchodnom registri s účinnosťou odo dňa 1. januára 2008, vykonaná prostredníctvom článku II novely Obchodného zákonníka, s ktorou sme Vás taktiež oboznámili v minuloročnom **decembrovom bulletine** ULC Čarnogurský PRO BONO.

Iná osoba zapísaná v obchodnom registri má povinnosť ukladať riadnu individuálnu účtovnú závierku a mimoriadnu individuálnu účtovnú závierku do zbierky listín obchodného registra po jej schválení príslušným orgánom, len ak jej túto povinnosť ukladá osobitný zákon. Ak osobitný zákon osobe zapísanej v obchodnom registri ukladá **povinnosť overiť účtovnú závierku audítorom**, ukladá sa do zbierky listín obchodného registra účtovná závierka overená audítorom spolu s audítorskou správou, menom, bydliskom fyzickej osoby alebo obchodným menom, sídlom a identifikačným číslom právnickej osoby a s evidenčným číslom zápisu overujúceho audítora v zozname audítorov. Ak je audítorom právnická osoba, uvádza sa aj meno a bydlisko fyzických osôb, ktoré za audítora vykonali audit. Ak osobitný zákon osobe zapísanej v ob-

Overenie audítorom

Predstavenstvo akciovej spoločnosti

chodnom registri ukladá **povinnosť vyhotoviť výročnú správu** a táto výročná správa obsahuje účtovnú závierku overenú audítorm, účtovná závierka môže byť uložená ako súčasť výročnej správy.

Novela Obchodného zákonníka po novom formulovala ustanovenie § 192 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého **predstavenstvo akciovej spoločnosti zabezpečuje** riadne vedenie účtovníctva akciovej spoločnosti, zverejnenie výročnej správy, zostavenie a zverejnenie konsolidovanej účtovnej závierky a konsolidovanej výročnej správy akciovej spoločnosti, ak má akciová spoločnosť takú povinnosť, a predkladá valnému zhromaždeniu na schválenie účtovné závierky, ktoré je akciová spoločnosť povinná vyhotovovať podľa zákona o účtovníctve a návrh na rozdelenie zisku alebo úhradu strát v súlade so stanovami. Ustanovenie § 194 ods. 6 Obchodného zákonníka bolo novelou Obchodného zákonníka doplnené o písmeno f), v zmysle ktorého sú

členovia predstavenstva akciovej spoločnosti, ktorí porušili svoje povinnosti pri výkone svojej pôsobnosti, **povinní spoločne a nerozdielne nahradiť škodu**, ktorú tým akciovej spoločnosti spôsobili, aj v tom prípade, keď nebola zverejnená výročná správa a konsolidovaná výročná správa.

V súvislosti s nesplnením týchto povinností Obchodný zákonník v § 68 ods. 6 písm. a) **umožňuje súdu, aby** na návrh štátneho orgánu, na návrh osoby, ktorá osvedčí právny záujem, alebo aj z vlastného podnetu **rozhodol o zrušení spoločnosti**, ak sa v príslušnom kalendárnom roku **nekonalo valné zhromaždenie**, alebo ak v čase dlhšom ako tri mesiace neboli ustanovené orgány spoločnosti, a v zmysle v § 68 ods. 6 písm. f) Obchodného zákonníka sa tento postup súdu umožňuje aj v prípade, ak **spoločnosť nesplnila povinnosť uložiť do zbierky listín** obchodného registra individuálnu účtovnú závierku za najmenej dve účtovné obdobia nasledujúce po sebe.

Sankcie

ZMENA VYHLÁŠKY O ODMENÁCH A NÁHRADÁCH SÚDNYCH EXEKÚTOROV

Dňa **1. mája 2008 nadobudla účinnosť novela vyhlášky MS SR č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov** v znení vyhlášky MS SR č. 405/2006 Z. z. (ďalej v texte len „vyhláška“ alebo len „doterajšia právna úprava“). Doterajšia právna úprava bola novelizovaná vyhláškou MS SR č. 141/2008 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MS SR č. 288/1995 Z. z. **o odmenách a náhradách súdnych exekútorov** v znení vyhlášky MS SR č. 405/2006 Z. z. (ďalej v texte len „novela“).

Novela po novom upravuje tzv. ďalšiu činnosť súdneho exekútora a ustanovuje, že okrem výkonu exekučnej činnosti súdnemu exekútorovi **patrí odmena aj za ďalšiu činnosť podľa zákona**, a to za **(1)** spisovanie návrhov na vykonanie exekúcie do zápisnice na požiadanie oprávneného, **(2)** prijímanie peňazí, listín a iných hnutel-

ných vecí do úschovy v súvislosti s výkonom exekúcie, **(3)** doručovanie súdnych písomností a mimosúdnych písomností, ak tak ustanoví osobitný zákon (napríklad § 45 Občianskeho súdneho poriadku), **(4)** vykonávanie inej činnosti na základe poverenia súdu alebo ak tak ustanoví osobitný zákon (napríklad § 672 Občianskeho zákonníka), **(5)** manipuláciu so spismi.

Ak nie je ustanovené inak, **základom na určenie odmeny súdneho exekútora** za výkon exekučnej činnosti **pri exekúcii na peňažné plnenie** je na základe tejto novely **výška vymoženej pohľadávky** (na rozdiel od doterajšej právnej úpravy, ktorá za základ tejto odmeny určovala výšku vymáhanej pohľadávky). Odmena súdneho exekútora je 20 % zo základu na jej určenie, najmenej však **1 000 Sk** a najviac **1 000 000 Sk** (predchádzajúca práv-

Rozhoduje výška vymoženej pohľadávky

Odmena za ďalšiu činnosť

Paušálna suma za úkony po novom

na úprava určovala ako minimum sumu 500 Sk).

Novela ďalej zakotvila, že ak je súdny exekútor vylúčený z vykonávania exekúcie, alebo ak exekúciu súd zastaví, odmena súdneho exekútora za výkon exekučnej činnosti sa určuje **paušálnou sumou za jednotlivé úkony** exekučnej činnosti, a to vo výške **najmenej 1 000 Sk**. V porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou sa teda už odmena neurčuje podľa počtu hodín účelne vynaložených na exekúciu a pri paušálnej sume za jednotlivé úkony exekučnej činnosti je po novom stanovená minimálna výška tejto odmeny. V tejto súvislosti sa z doterajšej právnej úpravy vypustilo aj ustanovenie týkajúce sa základnej hodinovej sadzby a povinnosti súdne-

ho exekútora vyhotoviť časovú špecifikáciu jednotlivých úkonov exekučnej činnosti pri zachovaní paušálnej sumy za každý jednotlivý úkon exekučnej činnosti, ktorá je 100 Sk.

V súvislosti s úpravou odmeny súdneho exekútora **za manipuláciu so spismi sa novelou znížila odmena** za vydanie odpisu alebo potvrdenia zo spisov za každú aj začatú stranu vydaného textu z pôvodných 100 Sk **na sumu 20 Sk**.

Z prechodných ustanovení novely vyplýva, že novelou zakotvené zmeny v odmenách súdnych exekútorov sa **neuplatnia v exekučných konaniach začatých do dňa 30. apríla 2008**, v ktorých súdnemu exekútorovi patrí **odmena podľa doterajšej právnej úpravy**.

Manipulácia so spismi

Prechodné ustanovenia

NOVELA ZÁKONA O VÝKONE TRESTU ODŇATIA SLOBODY

Psychologické vyšetrenie

Dňa **1. apríla 2008 nadobudol účinnosť** zákon č. 93/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody (ďalej v texte len „novela zákona o výkone trestu odňatia slobody“ alebo len „novela“).

Novelou zákona o výkone trestu odňatia slobody **sa vypustila výnimka**, na základe ktorej sa psychologické vyšetrenie osobnosti nevykonávalo u odsúdených so zvyškom trestu kratším ako šesť mesiacov. Na účely zabezpečenia činností súvisiacich s účelom výkonu trestu je Zbor väzenskej a justičnej stráže SR (ďalej v texte len „ZVaJS SR“) oprávnený spracovávať osobné údaje odsúdených v rozsahu identifikačných znakov a v tejto súvislosti novela spresňuje povinnosť odsúdených podrobiť sa na výzvu psychologickému vyšetreniu psychológovi v ústave a úkonom súvisiacim s odobratím fyzických, fyziognomických a biologických identifikačných znakov.

Novela zákona o výkone trestu odňatia slobody spresňuje úpravu týkajúcu sa dekompenzačnej cely, pričom

uvedený pojem nahrádza pojmom **kompenzačná miestnosť**. Odsúdený sa do tejto miestnosti umiestni len na **nevyhnutne potrebný čas**, a to za účelom kompenzácie stavu nekontrolovaného správania, **pokiaľ** neskončia prejavy takéhoto správania. Nejedná sa teda o miestnosť určenú na ubytovanie odsúdeného a jej interiérom musí byť stavebne riešený bez akýchkoľvek ostrých hrán a výčnelkov, pričom kompenzačná miestnosť musí spĺňať aj požiadavky na umelé osvetlenie, tepelno-vlhkostnú mikroklimu a vykurovanie.

Novela spresňuje **povinnosť lekára informovať riaditeľa ústavu** o vážnom ochorení alebo zranení odsúdeného, ktoré ohrozuje jeho život alebo zdravie, pričom riaditeľ ústavu po novom informuje o skutočnostiach týkajúcich sa vážneho ochorenia alebo zranenia odsúdeného osoby, ktoré majú právo byť informované o zdravotnom stave odsúdeného až **na základe ich podnetu a nie automaticky**.

V úprave používania telefónu odsúdeným novela **ruší prítomnosť príslušníka ZVaJS SR** pri telefonovaní

Dekompenzačná cely

Informovanie o zdravotnom stave odsúdeného

Používanie telefónu

odsúdeného a zavádza oprávnenie ZVaJS SR upraviť **rozsah a čas prístupu** odsúdeného k telefónnemu automatu v ústavnom poriadku, pričom odsúdený má právo telefonovať blízkym osobám **najmenej dvakrát za mesiac v trvaní 15 minút** a môže volať **najviac piatim** osobám, ktoré uvedie vo svojej písomnej žiadosti. Novela súčasne oprávňuje ZVaJS SR **hovor odsúdeného kontrolovať** prostredníctvom kamery a elektronicky zaznamenávať údaje o priebehu hovoru, pričom tento záznam môže obsahovať len údaje o volaných telefónnych číslach, čase a dĺžke hovoru a pretelefonovanej finančnej čiastke. **Riaditeľ ústavu** môže v odôvodnených prípadoch povoliť odsúdenému telefonovať aj s inou osobou, alebo v inom než ústavným poriadkom vyhradenom čase. Náklady spojené s použitím telefónu **uhrádza odsúdený**.

Korešpondencia

Novela prináša spresnenia aj v úprave týkajúcej sa korešpondencie, pričom súčasne zakotvuje, že **výkon práva odsúdeného odosielať a prijímať** korešpondenciu v mene odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody zabezpečuje ústav. Novela zákona o výkone trestu odňatia slobody ustanovuje, že **povolená hmotnosť a rozmery** korešpondencie sú určené v zmysle podmienok platných pre poštové služby upravených zákonom č. 507/2001 Z. z. o poštových službách v znení neskorších predpisov. V úprave prijímania balíkov prináša novela rozšírenie obmedzení odsúdeného. **V balíku adresovanému odsúdenému zakazuje** zasielať (okrem iného) aj akékoľvek potraviny a nápoje, ktoré možno považovať za **zdraviu škodlivé potraviny** v zmysle osobitného predpisu (ktorým je zákon o potravinách), alebo ktoré sa nimi môžu prepravovať v balíku stať, **cigarety, tabak a iné tabakové výrobky** a akékoľvek potraviny a nápoje, ktoré nie sú v originálnom obchodnom balení, alebo boli technologicky spracované akýmkoľvek spôsobom konzervovania v domácich podmienkach, napríklad zaváraním v sklenených, plastových alebo kovových obaloch sterilizáciou, solením, prisladzovaním, sušením, údením, mrazením a podobne. Ak

balík obsahuje niektorú z vyššie zakázaných vecí a taká vec sa vracia odosielaťovi prostredníctvom poštového podniku, postupuje sa **podľa podmienok platných pre poštové služby** upravených zákonom č. 507/2001 Z. z. o poštových službách v znení neskorších predpisov.

Novela prináša zmenu aj v úprave prijímania peňažných prostriedkov a nakladania s nimi, pričom odsúdený môže peňažné prostriedky účtované a evidované ústavom na jeho konte **použiť len na nákup** základných potrieb osobnej hygieny a ďalších potrieb osobnej hygieny a základných potrieb na korešpondenciu, na úhradu pohľadávok, súdnych poplatkov a správnych poplatkov, na nákup liekov, ktoré nemožno poskytnúť na základe zdravotného poistenia bezplatne a na úhradu nevyhnutných nákladov za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, ak odsúdený v predchádzajúcom kalendárnom mesiaci neuhradil zrážku najmenej v sume požadovaného čerpania peňažných prostriedkov **na pohľadávky** spojené s výkonom väzby a výkonom trestu a na pohľadávky ostatných oprávnených osôb evidovaných v ústave.

Precíznejšie sa upravuje prijímanie peňažných prostriedkov a nakladanie s nimi aj v tom smere, že sa ustanovujú podmienky, za splnenia ktorých môže odsúdený **čerpať úložné** z čistej pracovnej odmeny a úložné po rozdelení nemocenských dávok a úrazových dávok, pričom toto čerpanie je možné len vtedy, ak úhrn prevyšuje 50 % zo sumy životného minima stanovenej zákonom o životnom minime. Novelizáciou sa precizuje aj doterajšia právna úprava týkajúca sa rozdelenia dôchodku a rozširuje sa o rozdelenie niektorých dávok sociálneho poistenia. Ustanovuje sa postup ústavu v prípade, ak orgán sociálneho poistenia, dôchodková správcovská spoločnosť či poisťovňa zašle odsúdenému **vyšok dôchodku** a percentuálne sa určuje spôsob rozdelenia dôchodku na **vreckové** (ktoré takto tvorí 12 % z dôchodku) a **úložné** (ktoré tvorí zostatok z dôchodku). Ak odsúdenému vznikne **nárok na dô-**

Dispozícia s finančnými prostriedkami

Čerpanie úložného a rozdelenie dôchodku

chodok v priebehu kalendárneho mesiaca, orgán sociálneho poistenia, dôchodková správcovská spoločnosť či poisťovňa ústavu poukáže z dôchodku pomernú časť sumy na náhradu trov výkonu trestu. Ustanovuje sa postup v prípade, ak orgán sociálneho poistenia, dôchodková správcovská spoločnosť či poisťovňa **prizná odsúdenému dôchodok so spätnou platnosťou** a odsúdený má za toto obdobie na základe výkonu rozhodnutia povinnosť nahradiť trovy výkonu trestu. **Preplatok trov náhrady výkonu trestu** z dôchodku ústav zašle po prepustení príjemcovi dôchodku.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

V súlade so zákonom o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci zakotvuje novela **povinnosť odsúdeného oznámať** vznik úrazu alebo nebezpečnej udalosti. Právnická osoba alebo fyzická osoba, v priestoroch, kde pracujú odsúdení, je povinná **zabezpečiť bezpečnosť a ochranu zdravia** pri práci v súlade s osobitnými predpismi a zmluvou uzavretou s ústavom.

Preukaz odsúdeného

Novela ukladá odsúdenému aj **ďalšiu novú povinnosť nosiť preukaz**. Definuje preukaz odsúdeného, ktorý je určený na identifikáciu odsúdeného, reguláciu jeho pohybu a uplatnenie niektorých práv odsúdeného, najmä telefonovania a nákupu potravín a vecí osobnej potreby. Pre tieto účely musí preukaz obsahovať základné identifikačné znaky obvineného (fotografiu, meno, priezvisko, základné číslo a čiarový kód obvineného).

Podmienky výkonu práce odsúdených

Novela spresňuje podmienky výkonu práce odsúdených, ktorí **nesmú byť školení** na práce s výbušninami, strelnými zbraňami, strelivom a návykovými látkami, pričom s inými nebezpečnými látkami môžu odsúdení pracovať iba **vo výnimočnom prípade pod dohľadom** príslušníka alebo zamestnanca ZVaJS SR.

Novela zákona o výkone trestu odňatia slobody precíznejšie upravuje postup ZVaJS SR pri odvádzaní zrážok z pracovnej odmeny odsúdeného. ZVaJS SR z hrubej pracovnej odmeny odsúdeného vykonáva a odvádza zrážky. Zostatok je čistá pracovná

odmena, z ktorej sa vykonávajú zrážky, ak je tento zostatok vyšší ako 5 % zo sumy životného minima, a to **vo výške ustanovenej novelou a v určenej poradí na úhradu (1) výživného** na osoby, voči ktorým má odsúdený vyživovaciu povinnosť výživného na úhradu nákladov pri starostlivosti o dieťa v ústavnej starostlivosti alebo ochrannej výchove, **(2) trov výkonu trestu**, **(3) pohľadávok na základe rozhodnutia riaditeľa ústavu** voči odsúdenému, **(4) pohľadávok ostatných oprávnených** vedených voči odsúdenému. Novela pri jednotlivých zrážkach určuje nielen rozsah zrážok, ale v prípade odsúdených rozlišuje aj to, či odsúdený má alebo nemá vyživovaciu povinnosť, pričom u odsúdených s vyživovacou povinnosťou ustanovuje zrážky v menšej výške. **Po vykonaní zrážok** sa zostatok čistej pracovnej odmeny rozdelí na **úložné**, ktoré slúži odsúdenému na vykonávanie potrebných finančných operácií po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a **vreckové**, ktoré je určené na uspokojovanie osobných potrieb odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody. Ak výška čistej pracovnej odmeny bude **nižšia ako 5 %** zo sumy predstavujúcej životné minimum, ďalšie zrážky sa nevykonávajú a jej zostatok sa použije na úhradu trov výkonu trestu odsúdeného. Pre poradie zrážok určených na úhradu pohľadávok je rozhodujúci deň, kedy bolo ústavu doručené rozhodnutie riaditeľa ústavu, nariadenie výkonu rozhodnutia súdom alebo exekučný príkaz. Ak má niekoľko pohľadávok rovnaké poradie a zrážka nestačí na ich úplné uspokojenie, uspokojia sa pomerne. Ak osoba, voči ktorej bol nariadený **výkon rozhodnutia zrážkami zo mzdy**, nastúpi do výkonu trestu odňatia slobody, postupuje sa podľa Občianskeho súdneho poriadku (konkrétne podľa jeho ustanovení § 293 až 295), pričom za mzdu povinného sa považuje pracovná odmena, ak z nej možno uspokojiť pohľadávku. Ak bol odsúdený premiestnený do iného ústavu, tento ústav preberá výkon rozhodnutia zrážkami z jeho čistej pracovnej odmeny. Zmena ústavu nemá vplyv na poradie vymáhaných pohľadávok a táto skutočnosť sa **ne-**

Zrážky z pracovnej odmeny odsúdeného

Disciplinárne konanie po novom

považuje ani za zmenu platiteľa mzdy (napríklad v zmysle § 293 až 296 Občianskeho súdneho poriadku).

V konaní o disciplinárnom previneniach odsúdených novela prináša **čiasťočné upustenie od postupu podľa Správneho poriadku** a toto konanie upravuje tak, aby bol tento postup efektívnejší a čo najmenej administratívne náročný. Novela aj po zmenách v ustanovení § 52 zákona o výkone trestu odňatia slobody určuje, že odsúdený je disciplinárne zodpovedný za disciplinárne previnenie, ktorým je zavinené nesplnenie alebo porušenie povinnosti alebo zákazu podľa tohto zákona, predpisov na jeho vykonanie alebo ústavného poriadku odsúdeným. Novela uvedené vymedzenie rozširuje ešte o konanie, ktoré má znaky priestupku. Za disciplinárne previnenie možno odsúdenému uložiť disciplinárne tresty, a to (1) pokarhanie, (2) zákaz telefonického volania až na dobu troch mesiacov (pri ktorom novela ustanovuje, že ak pred uložením disciplinárneho trestu zákaz telefonického volania bola odsúdenému udelená disciplinárna odmena, táto sa vykoná až po vykonaní uloženého disciplinárneho trestu), (3) zákaz najviac dvoch nákupov potravín, vecí osobnej potreby a iných vecí okrem základných a ďalších potrieb osobnej hygieny a základných potrieb na korešpondenciu, (4) umiestnenie do uzavretého oddielu v mimopracovnom čase až na dobu 20 dní, (5) celodenné umiestnenie do uzavretého oddielu až na dobu 20 dní, (6) umiestnenie do samoväzby až na dobu 20 dní, (7) prepadnutie veci. Pri disciplinárnych trestoch novela vypúšťa trest vo forme **zníženia vreckového** až o jednu tretinu na dobu až troch kalendárnych mesiacov (novela sa ruší aj disciplinárna odmena vo forme **zvýšenia vreckového** až o jednu tretinu na dobu až troch kalendárnych mesiacov) a taktiež ruší možnosť uložiť trest v podobe **zákazu sledovať televíziu** okrem hlavných spravodajských a vybraných vzdelávacích programov až na dobu troch mesiacov. Za konanie, ktoré má znaky priestupku, ktorého sa odsúdený dopustil počas výkonu trestu, možno od-

súdenému uložiť v rozsahu a za podmienok ustanovených osobitnými predpismi (napríklad zákonom o priestupkoch) tresty, a to (1) pokarhanie, (2) pokuta, (3) prepadnutie veci. V tejto úprave novela miesto pôvodného napomenutia zakotvuje pokarhanie a vypúšťa možnosť uloženia trestu v podobe zákazu činnosti.

O disciplinárnom previnení odsúdeného sa pred uložením disciplinárneho trestu spíše **záznam na predpísanom tlačive**. Zo záznamu musia byť zrejmé údaje o disciplinárnom previnení, najmä označenie miesta, času, spôsobu jeho spáchania, okolnosti, za ktorých bolo disciplinárne previnenie spáchané. Záznam o uložení disciplinárneho trestu sa po jeho vykonaní založí **do osobného spisu odsúdeného** a uloženie disciplinárneho trestu, jeho druh, dôvod a dátum uloženia sa zaznamená **do osobnej karty** odsúdeného. Pred uložením disciplinárneho trestu musia byť objasnené okolnosti spáchania disciplinárneho previnenia a preukázaná vina odsúdeného. Odsúdenému sa pred uložením disciplinárneho trestu musí umožniť, aby sa k veci vyjadril. Vyjadrenie odsúdeného sa uvedie na predpísanom tlačive a predloží sa mu na podpis a ak odsúdený odmietne vyjadrenie podpísať, príslušník ZVajS SR v prítomnosti tretej osoby uvedie túto skutočnosť na predpísanom tlačive, pripojí dátum, svoj podpis, meno a priezvisko prítomnej tretej osoby a jej podpis. Pri rozhodovaní o uložení disciplinárneho trestu sa prihliada najmä na povahu a závažnosť disciplinárneho previnenia, spôsob jeho spáchania, následky a okolnosti, za ktorých bol spáchaný, mieru zavinenia, pohnútky a doterajší postoj odsúdeného k plneniu povinností. Disciplinárny **trest možno odsúdenému uložiť do 30 dní odo dňa**, keď sa o disciplinárnom previnení dozvedel ktorýkoľvek príslušník alebo zamestnanec ZVajS SR v ústave, najneskôr však **do jedného roka odo dňa jeho spáchania**. Novela zákona o výkone trestu odňatia slobody teda zakotvila miesto dvojročnej objektívnej lehoty kratšiu, jednoročnú lehotu. Aj po novele možno odsúdenému uložiť za disciplinárne previne-

Konanie o disciplinárnych previneniach

Dôkazné prostriedky

nie len jeden disciplinárny trest a toto obmedzenie neplatí, ak sa ukladá disciplinárny trest prepadnutia veci. Novela ustanovila i možnosť **previnenie odsúdeného riešiť aj pohovorom bez uloženia disciplinárneho trestu**, a to v prípade, ak disciplinárne previnenie nie je závažné, alebo ak sa odsúdený takéhoto konania dopustil prvýkrát, v prípade tohto postupu príslušník ZVaJS SR urobí o pohovore záznam v osobnej karte obvineného a na predpísanom tlačive.

Rozdielny postup je v prípade, ak sa má uložiť sankcia za konanie, ktoré má znaky priestupku, v takom prípade sa postupuje **podľa zákona o priestupkoch**. Ak konanie, ktoré má znaky priestupku, spáchané počas výkonu trestu bolo predmetom prešetrovania iného orgánu, lehota na uloženie disciplinárneho trestu začína plynúť dňom, keď sa ktorýkoľvek z príslušníkov zboru s disciplinárnou právomocou dozvedel o výsledku vyšetrovania.

Novela v zákone o výkone trestu odňatia slobody prináša okrem úpravy ustanovenia § 59 aj **nové ustanovenia § 59a až 59f**, ktoré sa taktiež týkajú disciplinárneho konania. V ustanovení § 59a zákona o výkone trestu odňatia slobody novela demonštratívny výpočetom ustanovuje, že v konaní o disciplinárnom previnení je dôkazným prostriedkom **všetko, čo môže prispieť k objasneniu skutku, najmä vlastné zistenia príslušníka ZVaJS SR alebo zamestnanca ZVaJS SR, výpoveď odsúdeného alebo inej osoby, vec, listina a obhliadka**. Dôkazy musia byť označené konkrétne, a to takým spôsobom, aby ich bolo možné preveriť. Ak je dôkazným prostriedkom výpoveď svedka, uvedie sa stručný obsah výpovede s jeho vlastnoručným podpisom. Ak je to potrebné na objasnenie skutku, príslušník ZVaJS SR je oprávnený zaistiť vec alebo listinu na nevyhnutne potrebnú dobu. Priznanie odsúdeného nezbaňuje príslušníkov ZVaJS SR povinnosti preskúmať a dostupnými prostriedkami preveriť všetky okolnosti skutku.

V zmysle nového ustanovenia § 59b zákona o výkone trestu odňatia sa

uloženie disciplinárneho trestu vykoná rozhodnutím na predpísanom tlačive. Rozhodnutie sa oznámi ústnym vyhlásením rozhodnutia odsúdenému, ak sa odsúdený vzdá nároku na doručenie písomného vyhotovenia rozhodnutia a ak odsúdený o to požiadá, doručí sa mu písomné vyhotovenie rozhodnutia, pričom deň doručenia rozhodnutia je dňom jeho oznámenia. Odsúdený potvrdí ústne vyhlásenie, alebo doručenie písomne vyhotoveného rozhodnutia podpisom a ak to odmietne, príslušník ZVaJS SR v prítomnosti tretej osoby uvedie túto skutočnosť na predpísanom tlačive, pripojí dátum, svoj podpis, meno a priezvisko prítomnej tretej osoby a jej podpis (ide o rovnaký postup ako v prípade, ak odsúdený odmietne podpísať vyjadrenie pred uložením disciplinárneho trestu). Proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu možno v súlade s ustanovením § 59c až § 59e zákona o výkone trestu odňatia slobody podať opravný prostriedok. Opravným prostriedkom proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu je sťažnosť. Odsúdený má právo **do troch dní** odo dňa oznámenia rozhodnutia o uložení disciplinárneho trestu podať proti nemu **sťažnosť**. Odkladný účinok má len sťažnosť proti disciplinárnemu trestu prepadnutia veci a sťažnosť, pri ktorej tak ustanovuje osobitný predpis (napríklad § 70 Trestného poriadku). Proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu prepadnutia veci za disciplinárne previnenie a rozhodnutiu o zhabaní veci môže podať sťažnosť **odsúdený a osoba**, ktorej sa rozhodnutie o zhabaní veci priamo týka. O sťažnosti rozhodne **do piatich pracovných dní** od jej podania najbližšie nadriadený toho, kto rozhodnutie napadnuté sťažnosťou vydal. Sťažnosť proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu možno **podať písomne alebo ústne príslušníkovi ZVaJS SR**, ktorý disciplinárny trest uložil alebo jeho **nadriadenému**. Ak bola sťažnosť podaná písomne, vyznačí sa na nej dátum jej prevzatia príslušníkom ZVaJS SR. O sťažnosti podanej ústne sa urobí záznam na predpísanom tlačive, v ktorom sa uvedú dôvody sťažnosti a dátum podania.

Oznámenie rozhodnutia

Sťažnosť

Rozhodnutie o sťažnosti

Ak je sťažnosť proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu podaná v lehote, príslušník ZVaJS SR, ktorý je **oprávnený rozhodnúť o sťažnosti** proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu, je povinný **preskúmať najmä**, či sa disciplinárne previnenie stalo, či ho spáchal odsúdený, či skutok je disciplinárnym previnením. Súčasne preskúma, či nebola prekročená disciplinárna právomoc príslušníka ZVaJS SR, ktorý disciplinárny trest uložil. Príslušník ZVaJS SR, ktorý je oprávnený **rozhodnúť o sťažnosti proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu (1) zamietne** sťažnosť, ak bola podaná oneskorene, **(2) zamietne** sťažnosť, ak je spáchanie disciplinárneho previnenia odsúdeným a jeho zavinenie preukázané a uložený disciplinárny trest je úmerný závažnosti spáchaného disciplinárneho previnenia, **(3) zmierni disciplinárny trest**, ak je spáchanie disciplinárneho previnenia odsúdeným preukázané, ale uložený disciplinárny trest je vzhľadom k závažnosti spáchaného disciplinárneho previnenia neprímerane prísny, **(4) zruší rozhodnutie** o uložení disciplinárneho trestu, ak neboli dostatočne objasnené všetky skutočnosti, ktoré sú pre uloženie disciplinárneho trestu významné, alebo ak sú doterajšie dôkazy pre rozhodnutie nedostatočné **a vráti vec na opätovné disciplinárne konanie** príslušníkovi ZVaJS SR, ktorý disciplinárny trest uložil. V ďalšom konaní **nemôže dôjsť k zmene rozhodnutia v neprospech odsúdeného**. Proti novému rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu má odsúdený právo podať sťažnosť, **(5) zruší rozhodnutie** o uložení disciplinárneho trestu, ak nie je preukázané, že sa odsúdený disciplinárneho previnenia dopustil.

V novom ustanovení § 59f zákona o výkone trestu odňatia slobody novela upravuje inštitút **započítania** disciplinárneho trestu. **Pri zmene alebo zrušení rozhodnutia** o uložení disciplinárneho trestu podľa bodov (3) a (4) predchádzajúceho textu sa pôvodne uložený disciplinárny trest, ak už bol sčasti vykonaný, započíta do novouloženého disciplinárneho trestu. Ak započítanie nie je možné, prihliadne

Započítanie, odpustenie disciplinárneho trestu a upustenie od jeho výkonu

sa na túto skutočnosť pri stanovení druhu a výmery novoukladaného disciplinárneho trestu. Novela taktiež upravuje, že o **odpustení disciplinárneho trestu alebo o upustení od výkonu zvyšku** disciplinárneho trestu rozhoduje príslušník ZVaJS SR, ktorý o jeho uložení rozhodol, alebo príslušník ZVaJS SR s vyššou disciplinárnou právomocou, pričom záznam o upustení alebo odpustení sa vykoná do osobnej karty odsúdeného. Novelou sa vykonali zmeny aj v inštitúte **zahľadenia disciplinárneho trestu**. Disciplinárny trest sa zahladí, ak odsúdený po dobu **jedného roka** od vykonania rozhodnutia o disciplinárnom treste riadne plní svoje povinnosti a o zahľadenie požiada. Ak bolo odsúdenému uložených viac disciplinárnych trestov popri sebe, nemožno ich zahľadiť, kým neuplynie doba na zahľadenie disciplinárneho trestu uvedená v predchádzajúcej vete, ak bol uložený. Ak odsúdený spĺňa podmienky na udelenie disciplinárnej odmeny, môže mu príslušník ZVaJS SR, ktorý disciplinárny trest uložil, alebo príslušník ZVaJS SR s vyššou disciplinárnou právomocou namiesto jej udelenia zahľadiť disciplinárny trest **aj pred uplynutím lehoty** jedného roka, **nie však skôr ako tri mesiace** po výkone disciplinárneho trestu.

Novela prináša zmenu aj v tom, že o prijatí cudzinca do výkonu trestu odňatia slobody má ústav povinnosť informovať príslušný konzulárny úrad štátu, ktorého je odsúdený občanom, len v takom prípade, **ak o to odsúdený cudzinec požiada**.

Ustanovuje sa, že ak odsúdenému, ktorý nemá peňažné prostriedky, bola poskytnutá zdravotná starostlivosť a z rozpočtu ústavu mu nebol poskytnutý nenávratný peňažný príspevok, je **povinný nahradiť ju na základe rozhodnutia riaditeľa ústavu**.

Novela ďalej taxatívne určuje prípady, **kedy môže** ústav a generálne riaditeľstvo ZVaJS SR trvale upustiť od vymáhania zavinených a zvýšených trov spojených s výkonom trestu (napríklad, ak je zrejmé, že majetok odsúdeného nepostačí ani na čiastočné

Zahľadenie disciplinárneho trestu

Výkon trestu cudzincov

Úhrada zvýšených trov výkonu trestu

Vymáhanie trov

uspokojenie pohľadávky či v prípade, ak k uspokojeniu pohľadávky nemohlo dôjsť ani vymáhaním od dedičov odsúdeného). **Povinné trvalé upustenie** od vymáhania týchto trov novela stanovuje pre prípad, ak sa pohľadávka spojená so zavinenými a zvýšenými trovami výkonu trestu premlčala a odsúdený vzniesol námietku premlčania. Na trvalé upustenie od vymáhania pohľadávky vyššej ako desaťnásobok minimálnej mzdy sa vyžaduje **súhlas MS SR**. Rozhodnutie o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky spojenej so zavinenými a zvýšenými trovami výkonu trestu musí obsahovať najmä právny dôvod vzniku pohľadávky, výšku pohľadávky a dôvody upustenia od vymáhania pohľadávky, pričom na vydanie tohto rozhodnutia sa **nevzťahuje Správny poriadok** a toto rozhodnutie **nie je preskúmateľné súdom**, čo rovnako platí aj o rozhodnutí o **odpustení** pohľadávky spojenej so zavinenými a zvýšenými trovami výkonu trestu a náhradou škody na majetku štátu v správe ústavu, ktoré môže na základe písomnej žiadosti odsúdeného odpustiť riaditeľ ústavu. O trvalom **upustení** od vymáhania pohľadávky sa odsúdený neupovedomuje. Právo

vymáhať pohľadávky na základe rozhodnutí o zavinených a zvýšených trovách výkonu trestu a sume určenej na náhradu škody na majetku štátu v správe ústavu **sa premlčí po troch rokoch** po uplynutí lehoty určenej na splnenie uloženej povinnosti.

Novela upúšťa od požiadavky na úradné osvedčenie dokladov, ktorými sa preukazuje vzťah k osobe odsúdeného (príbuzenský alebo vzťah druhá a družky).

Novela spresňuje a dopĺňa aj splnomocňovacie ustanovenia, v zmysle ktorých je MS SR splnomocnené na úpravu podrobností taxatívne vymenovaných v § 102 zákona o výkone trestu odňatia slobody (napríklad na úpravu podrobností o nosení preukazu odsúdeného, o určení zrážok na úhradu trov výkonu trestu odsúdených, o zrážkach z čistej pracovnej odmeny, nemocenských dávok a úrazových dávok, o postupe ústavu s čistou pracovnou odmenou, nemocenskými dávkami a úrazovými dávkami odsúdeného v prípadoch, ak tieto nepodliehajú zrážkam, o použití vreckového a úložného či o zrážkach a rozdeľovaní dôchodkov odsúdených).

Splnomocňovacie ustanovenia

NOVELA ZÁKONA O VÝKONE VÄZBY

Dňa **1. mája 2008 nadobudol účinnosť** zákon č. 127/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby (ďalej v texte len „novela zákona o výkone väzby“ alebo len „novela“).

V novom ustanovení § 2a zákona o výkone väzby sa určuje okruh práv a slobôd, vo výkone ktorých je obvinený **obmedzený**, alebo ktoré **nemôže uplatňovať**, do ktorého patria niektoré ústavné práva, najmä právo na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia, sloboda pohybu a pobytu, zachovanie listového tajomstva a tajomstva dopravovaných správ a iných písomností a právo slobodnej voľby povolania. Obvinený počas výkonu väzby nemá aj niektoré ďalšie práva a slo-

body, ktoré **sa nemôžu vzhľadom na charakter inštitútu väzby uplatniť**, obvinený napríklad nemá právo na štrajk, právo zakladať politické strany, politické hnutia, odborové organizácie a právo združovať sa v nich, právo slobodne si vybrať lekára a zdravotnícke zariadenie.

Novelou sa ďalej určuje, že príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže SR (ďalej v texte len „ZVaJS SR“) predvádza obvineného v ústave pred orgán činný v trestnom konaní, súd, obhajcu osoby a orgány uvedené v § 59 a 60 zákona o výkone väzby a pred probačného a mediačného úradníka **v pracovných dňoch len v čase medzi 7.00 hod. a 18.00 hod. a v sobotu v čase medzi 7.00 hod. a 15.00 hod.**

Predvádzanie obvineného

Obmedzenie základných práv a slobôd obvineného

Dekompenzačná cela

na základe ich predchádzajúcej žiadosti. Pred iné orgány alebo osoby možno obvineného predviesť len po predchádzajúcom súhlase orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, ak v zákone o výkone väzby nie je stanovené inak. Žiadosť o predvedenie obvineného na deň pracovného pokoja a vo sviatok doručí oprávnený orgán riaditeľovi ústavu najneskôr do 12.00 hod. predchádzajúceho pracovného dňa. Novela ďalej upresnila, že príslušným orgánom činným v trestnom konaní alebo **súdom vydávajúcim súhlas** na predvedenie obvineného pred iné orgány alebo osoby a predvedenie mimo ústav sa rozumie **v prípravnom konaní sudca** pre prípravné konanie **alebo prokurátor**, ktorý vo veci koná a **po podaní obžaloby predsedu senátu alebo samosudca**, ktorý vo veci koná.

Novela zákona o výkone väzby (obdobne ako novela zákona o výkone trestu odňatia slobody) spresňuje úpravu týkajúcu sa dekompenzačnej cely, pričom uvedený pojem nahrádza pojmom **kompenzačná miestnosť**. Obvinený sa do tejto miestnosti umiestni len na **nevyhnutne potrebný čas**, a to za účelom kompenzácie stavu nekontrolovaného správania, **po-
kiaľ** neskončia prejavy takéhoto správania. Nejedná sa teda o miestnosť určenú na ubytovanie obvineného a jej interiér musí byť stavebne riešený bez akýchkoľvek ostrých hrán a výčnelkov, pričom kompenzačná miestnosť musí spĺňať aj požiadavky na umelé osvetlenie, tepelno-vlhkostnú mikroklimu a vykurovanie.

Informovanie o zdravotnom stave obvineného

Novela spresňuje **povinnosť lekára informovať riaditeľa ústavu** o vážnom ochorení alebo zranení obvineného, ktoré ohrozuje jeho život alebo zdravie, rovnakým spôsobom ako pri inštitúte výkonu trestu, pričom riaditeľ ústavu po novom informuje o skutočnostiach týkajúcich sa vážneho ochorenia alebo zranenia obvineného osoby, ktoré majú právo byť informované o zdravotnom stave obvineného až **na základe ich podnetu a nie automaticky**.

V oblasti korešpondencie novela spresnila pravidlá týkajúce sa korešpondencie, v zmysle ktorých má obvinený právo prijímať a na vlastné náklady odosielať korešpondenciu **bez obmedzenia**, ak zákon o výkone väzby neustanovuje inak. Novela zákona o výkone väzby obdobne ako novela zákona o výkone trestu odňatia slobody zakotvila, že **povolená hmotnosť a rozmery** korešpondencie sú určené v zmysle podmienok platných pre poštové služby upravených zákonom č. 507/2001 Z. z. o poštových službách v znení neskorších predpisov. V úprave prijímania balíkov prináša novela rozšírenie obmedzení obvineného. **V balíku adresovanému obvinenému zakazuje** zasielať (okrem iného) aj akékoľvek potraviny a nápoje, ktoré možno považovať za **zdraviu škodlivé potraviny** v zmysle osobitného predpisu (ktorým je zákon o potravinách), alebo ktoré sa nimi môžu prepravou v balíku stať, **cigarety, tabak a iné tabakové výrobky** a akékoľvek potraviny a nápoje, ktoré nie sú v originálnom obchodnom balení, alebo boli technologicky spracované akýmkoľvek spôsobom konzervovania v domácich podmienkach, napríklad zaváraním v sklenených, plastových alebo kovových obaloch sterilizáciou, solením, prisladzovaním, sušením, údením, mrazením a podobne. Ak balík obsahuje niektorú z vyššie zakázaných vecí a taká vec sa vracia odosielateľovi prostredníctvom poštového podniku, postupuje sa **podľa podmienok platných pre poštové služby** upravených zákonom č. 507/2001 Z. z. o poštových službách v znení neskorších predpisov.

Novela zákona o výkone väzby prináša spresnenia aj v úprave používania telefónu obvineným. Obvinený má právo telefonovať dvakrát za mesiac v prítomnosti príslušníka ZVaJS SR v rozsahu 15 minút a **v čase určenom v ústavnom poriadku** prostredníctvom telefónneho automatu umiestneného v ústave, pričom sa vyžaduje **predchádzajúci súhlas** orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, ktorý si môže pri udelení súhlasu vyhra-

Korešpondencia

Používanie telefónu

diť svoju prítomnosť pri telefonovaní. Uvedená úprava neplatí pre telefonovanie obvineného **s obhajcom**, s ktorým obvinený môže telefonovať aj častejšie ako dvakrát za mesiac. Obvinený môže telefonovať obhajcovi a **najviac piatim blízkym** osobám, ktorých meno, priezvisko, adresu a telefónne číslo uvedie vo svojej písomnej žiadosti. ZVaJS SR je oprávnený **elektronicky zaznamenávať** údaje o priebehu hovoru. Záznam o priebehu hovoru môže obsahovať len údaje o volaných telefónnych číslach, čase, dĺžke hovoru a pretelefonovanej finančnej čiastke. **Orgán činný v trestnom konaní alebo súd** môže v odôvodnených prípadoch povoliť obvinenému telefonovať aj s inou osobou, alebo v inom, ako ústavným poriadkom vyhradenom čase.

Dispozícia s finančnými prostriedkami

Novelou sa upravuje, že obvinený nie je oprávnený voľne disponovať s peňažnými prostriedkami, ak orgán činný v trestnom konaní alebo súd pri vzatí obvineného do výkonu väzby alebo počas jej trvania vydal príkaz na zaistenie peňažných prostriedkov v slovenskej mene, cudzej mene alebo cenín. V takom prípade ústav peňažné prostriedky prevezme a eviduje na konte obvineného, avšak obvinený môže s nimi nakladať až po predchádzajúcom písomnom súhlase orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu. Ak orgán činný v trestnom konaní alebo súd pri vzatí obvineného do výkonu väzby alebo počas jej trvania príkaz na zaistenie peňažných prostriedkov alebo cenín nevydá, má sa za to, že tieto nepochádzajú z trestnej činnosti a obvinený môže s takýmito peňažnými prostriedkami nakladať. Novelou sa dopĺňa právna úprava obsiahnutá v zákone o výkone väzby o **ustanovenia umožňujúce cudzincom nakupovať** v predajni v ústave, pričom nákup v predajni v ústave sa im umožňuje, ak cudzinec má na konte v evidencii ústavu viac peňažných prostriedkov, než je predpokladaná suma cestovného v dobe prepustenia z výkonu väzby do miesta jeho pobytu v SR, ak také nie je, do najbližšieho sídla zastupiteľského úradu štátu, držiteľom cestovného dokladu ktorého cudzinec je,

a ak ide o cudzinca bez štátneho občianstva, po hranicu v mieste opustenia SR. Novela zákona o výkone väzby **obmedzuje možnosť používania finančných prostriedkov** obvineného tak, aby obvinený mohol peňažné prostriedky účtované a evidované na jeho konte **použiť len na** nákup základných potrieb osobnej hygieny, potrieb na korešpondenciu, na úhradu pohľadávok, súdnych poplatkov a správnych poplatkov, na nákup liekov, ktoré nemožno poskytnúť na základe zdravotného poistenia bezplatne a na úhradu nevyhnutných nákladov za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, a ak obvinený v predchádzajúcom kalendárnom mesiaci neuhradil zrážku najmenej v sume požadovaného čerpania peňažných prostriedkov, **na pohľadávky** spojené s výkonom väzby a výkonom trestu a na pohľadávky ostatných oprávnených fyzických osôb alebo právnických osôb evidovaných v ústave.

Povinnosti obvineného sa novelou **rozšírili o povinnosť obvineného** dodržiavať opatrenia a pokyny týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarmi, a **tiež o povinnosť** obvineného pri výkone práce používať predpísané ochranné pracovné prostriedky.

Novela zákona o výkone väzby ukladá obvinenému aj **ďalšiu novú povinnosť nosiť preukaz**. Definuje preukaz obvineného, ktorý je určený na identifikáciu obvineného, reguláciu jeho pohybu a uplatnenie niektorých práv obvineného, najmä telefonovania a nákupu potravín a vecí osobnej potreby. Pre tieto účely musí preukaz obsahovať základné identifikačné znaky obvineného (fotografiu, meno, priezvisko, základné číslo a čiarový kód obvineného).

Novelou sa ďalej ustanovuje, že okrem pracovnej odmeny obvineného je ZVaJS SR oprávnený vykonávať, vykazovať a odvádzať **zrážky aj z nemocenských dávok a úrazových dávok**, ktoré doterajšia právna úprava neumožňovala. Ak obvinený, voči ktorému bol nariadený **výkon rozhodnutia zrážkami zo mzdy**, nastúpi do

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Preukaz obvineného

Zrážky

Diferencovaný výkon väzby a zaradovanie do práce

výkonu väzby, postupuje sa podľa Občianskeho súdneho poriadku (konkrétne podľa jeho ustanovení § 293 až 295), pričom za mzdu povinného sa považuje pracovná odmena, ak z nej možno uspokojiť pohľadávku. V prípade premiestnenia obvineného do iného ústavu, tento ústav preberie výkon rozhodnutia zrážkami z jeho pracovnej odmeny, pričom premiestnenie obvineného do iného ústavu **sa nepovažuje za zmenu platiteľa mzdy** (napríklad v zmysle § 293 až 296 Občianskeho súdneho poriadku).

Zakotvením explicitnej úpravy novela zákona o výkone väzby spresňuje, že o umiestnení obvineného do zmiereného režimu rozhoduje riaditeľ ústavu alebo ním poverený príslušník ZVaJS SR najneskôr najbližší pracovný deň po prijatí obvineného do výkonu väzby. V súvislosti so zaradovaním obvineného do **práce novela podrobnejšie ustanovuje**, že obvinený nesmie byť školený na práce s výbušninami, strelnými zbraňami, strelivom a návykovými látkami a nesmie vykonávať práce s výbušninami, strelnými zbraňami, strelivom a návykovými látkami. S inými nebezpečnými látkami môže obvinený pracovať iba **vo výnimočnom prípade pod dohľadom** príslušníka alebo zamestnanca ZVaJS SR.

Disciplinárne konanie po novom

Pri disciplinárnom konaní novela prináša **čistočné upustenie od postupu podľa Správneho poriadku** a konanie upravuje tak, aby bol tento postup efektívnejší a čo najmenej administratívne náročný. Novela aj po zmienach v ustanovení § 40 zákona o výkone väzby určuje, že právo ukladať disciplinárny trest má v rozsahu ustanovenej disciplinárnej právomoci vedúci oddelenia výkonu väzby a samostatný referent režimu, pričom o zhabaní veci rozhoduje vedúci oddelenia výkonu väzby. O disciplinárnom previnení obvineného sa po novom pred uložením disciplinárneho trestu spíše **záznam na predpísanom tlačive**. Zo záznamu musia byť zrejme údaje o disciplinárnom previnení, najmä označenie miesta, času, spôsobu jeho spáchania, okolnosti, za ktorých bolo disciplinárne previnenie

spáchané. Záznam o uložení disciplinárneho trestu sa po jeho vykonaní založí do osobného spisu obvineného. Uloženie disciplinárneho trestu, jeho druh, dôvod a dátum uloženia sa zaznamená **do osobnej karty obvineného**. Novela naďalej vyžaduje, aby pred uložením disciplinárneho trestu boli objasnené okolnosti spáchania disciplinárneho previnenia a preukázaná vina obvineného. Obvinenému sa pred uložením disciplinárneho trestu naďalej musí umožniť, aby sa k veci vyjadril, avšak po novom **vyjadrenie obvineného** sa uvedie na predpísanom tlačive a predloží obvinenému na podpis a ak obvinený vyjadrenie **odmietne podpísať**, príslušník ZVaJS SR uvedie túto skutočnosť v prítomnosti tretej osoby na predpísanom tlačive, pripojí dátum, svoj podpis, meno a priezvisko prítomnej tretej osoby a jej podpis. Pri rozhodovaní o uložení disciplinárneho trestu sa prihliada najmä na povahu a závažnosť disciplinárneho previnenia, spôsob jeho spáchania, následky a okolnosti, za ktorých bolo spáchané, mieru zavinenia, pohnútky a doterajší postoj obvineného k plneniu povinností. Disciplinárny **trest možno obvinenému uložiť do 30 dní odo dňa**, keď sa o disciplinárnom previnení dozvedel ktorýkoľvek príslušník ZVaJS SR alebo zamestnanec ZVaJS SR v ústave, najneskôr však **do jedného roka odo dňa jeho spáchania**. Novela teda zakotvila miesto dvojročnej objektívnej lehoty kratšiu, jednoročnú lehotu. Aj po novele možno obvinenému uložiť za disciplinárne previnenie len jeden disciplinárny trest a toto obmedzenie neplatí, ak sa ukladá disciplinárny trest prepadnutia veci. Novela ustanovila i možnosť **previnenie obvineného riešiť aj pohovorom bez uloženia disciplinárneho trestu**, a to v prípade, ak disciplinárne previnenie nie je závažné, alebo ak sa obvinený takéhoto konania dopustil prvýkrát, v prípade tohto postupu príslušník ZVaJS SR urobí o pohovore záznam v osobnej karte obvineného a na predpísanom tlačive.

Novela v zákone o výkone väzby prináša okrem úpravy ustanovenia § 40 aj **nové ustanovenia § 40a až 40f**,

Dôkazné prostriedky

ktoré sa taktiež týkajú disciplinárneho konania. V ustanovení § 40a zákona o výkone väzby novela demonštratívny výpočet ustanovuje, že v konaní o disciplinárnom previnení je dôkazným prostriedkom **všetko, čo môže prispieť k objasneniu skutku, najmä** vlastné zistenia príslušníka ZVaJS SR alebo zamestnanca ZVaJS SR, výpoveď obvineného alebo inej osoby, veci, listiny a obhliadka. Dôkazy musia byť označené konkrétne, a to takým spôsobom, aby ich bolo možno preveriť. Ak je dôkazným prostriedkom výpoveď svedka, uvedie sa stručný obsah výpovede s jeho vlastnoručným podpisom. Ak je to potrebné na objasnenie skutku, príslušník ZVaJS SR je oprávnený zaistiť vec alebo listinu na nevyhnutne potrebnú dobu. Priznanie obvineného nezbavuje príslušníkov ZVaJS SR povinnosti preskúmať a dostupnými prostriedkami preveriť všetky okolnosti skutku.

Oznámenie rozhodnutia

V zmysle nového ustanovenia § 40b zákona o výkone väzby sa uloženie disciplinárneho trestu vykoná rozhodnutím na predpísanom tlačive. Rozhodnutie sa oznámi ústnym vyhlásením rozhodnutia obvinenému a ak obvinený o to požiada, doručí sa mu písomné vyhotovenie rozhodnutia, pričom deň doručenia rozhodnutia je dňom jeho oznámenia. Obvinený potvrdí ústne vyhlásenie, alebo doručenie písomne vyhotoveného rozhodnutia podpisom a ak to odmietne, príslušník ZVaJS SR, v prítomnosti tretej osoby, uvedie túto skutočnosť na predpísanom tlačive, pripojí dátum, svoj podpis, meno a priezvisko prítomnej tretej osoby a jej podpis (ide o rovnaký postup ako v prípade, ak obvinený odmietne podpísať vyjadrenie pred uložením disciplinárneho trestu). Proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu možno v súlade s ustanovením § 40c až § 40e zákona o výkone väzby podať opravný prostriedok. Obvinený má právo **do troch dní** odo dňa oznámenia rozhodnutia o uložení disciplinárneho trestu podať proti nemu **sťažnosť**. **Odkladný účinok** má len sťažnosť proti disciplinárnemu trestu prepadnutia veci, a sťažnosť, pri ktorej tak ustanovuje osobitný predpis (napríklad § 70 Trest-

Sťažnosť

ného poriadku). Proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu prepadnutia veci a rozhodnutiu o zhabaní veci môže podať sťažnosť **obvinený a osoba**, ktorej sa rozhodnutie o zhabaní veci priamo týka. O sťažnosti rozhodne **do piatich pracovných dní** od jej podania najbližšie nadriadený toho, kto rozhodnutie napadnuté sťažnosťou vydal. Sťažnosť proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu možno **podať písomne alebo ústne príslušníkovi ZVaJS SR**, ktorý disciplinárny trest uložil alebo jeho **najbližšie nadriadenému**. Ak bola sťažnosť podaná písomne, vyznačí sa na nej dátum jej prevzatia. O sťažnosti podanej ústne sa urobí záznam na predpísanom tlačive, v ktorom sa uvedú podstatné dôvody sťažnosti a dátum podania.

Ak je sťažnosť proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu podaná v lehote, príslušník ZVaJS SR, ktorý je **oprávnený rozhodnúť o sťažnosti** proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu, je povinný **preskúmať najmä**, či je preukázané, že sa disciplinárne previnenie stalo, či ho spáchal obvinený, či skutok je disciplinárnym previnením. Súčasne preskúma, či nebola prekročená disciplinárna právomoc príslušníka ZVaJS SR, ktorý disciplinárny trest uložil. Príslušník ZVaJS SR, ktorý je oprávnený **rozhodnúť o sťažnosti proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu (1) zamietne sťažnosť**, ak bola podaná oneskorene, **(2) zamietne sťažnosť**, ak je spáchanie disciplinárneho previnenia obvineným a jeho zavinenie preukázané a uložený disciplinárny trest je úmerný závažnosti spáchaného disciplinárneho previnenia, **(3) zmierni disciplinárny trest**, ak je spáchanie disciplinárneho previnenia obvineným a jeho zavinenie preukázané, ale uložený disciplinárny trest je vzhľadom k závažnosti spáchaného disciplinárneho previnenia neprimerane prísny, **(4) zruší rozhodnutie** o uložení disciplinárneho trestu, ak neboli dostatočne objasnené všetky skutočnosti, ktoré sú pre uloženie disciplinárneho trestu významné, alebo ak sú doterajšie dôkazy pre rozhodnutie nedostatočné **a vráti vec na**

Rozhodnutie o sťažnosti

opätovné disciplinárne konanie príslušníkovi ZVaJS SR, ktorý disciplinárny trest uložil. V ďalšom konaní **ne môže dôjsť k zmene rozhodnutia v neprospech obvineného**. Proti novému rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu má obvinený právo podať sťažnosť, **(5) zruší rozhodnutie** o uložení disciplinárneho trestu, ak nie je preukázané, že sa obvinený disciplinárneho previnenia dopustil. Rozhodnutie o sťažnosti proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu príslušník ZVaJS SR písomne odôvodní na predpísanom tlačive.

Započítanie, odpustenie disciplinárneho trestu a upustenie od jeho výkonu

V novom ustanovení § 40f zákona o výkone väzby novela upravuje inštitút **započítania disciplinárneho trestu**. **Pri zmene alebo zrušení rozhodnutia** o uložení disciplinárneho trestu podľa bodov (3) a (4) predchádzajúceho textu sa pôvodne uložený disciplinárny trest, ak už bol aspoň sčasti vykonaný, započíta do novouloženého disciplinárneho trestu. Ak započítanie nie je možné, prihliadne sa na túto skutočnosť pri stanovení druhu a výmery novoukladaného disciplinárneho trestu. Novela taktiež upravuje, že o **odpustení disciplinárneho trestu alebo o upustení od výkonu zvyšku disciplinárneho trestu** rozhoduje príslušník ZVaJS SR, ktorý o jeho uložení rozhodol, alebo príslušník ZVaJS SR s vyššou disciplinárnou právomocou, pričom záznam o upustení alebo odpustení sa vykoná do osobnej karty obvineného. Novelou sa vykonali zmeny aj v inštitúte **zahľadenia disciplinárneho trestu**. Disciplinárny trest sa zahladí, ak obvinený po dobu **jedného roka** od vykonania rozhodnutia o disciplinárnom treste riadne plní svoje povinnosti a o zahľadenie požiada. Ak bolo obvinenému uložených viac disciplinárnych trestov popri sebe, nemožno ich zahľadiť, kým neuplynie doba na zahľadenie disciplinárneho trestu, ak bol uložený.

Zahľadenie disciplinárneho trestu

Poskytovanie duchovných služieb

Novelou sa určujú zásady pre poskytovanie duchovných služieb pre obvinených a osobitne sa upravuje poskytovanie duchovných služieb obvineným v kolúznej väzbe, ktorým ich možno poskytnúť len po **predchádzajúcom súhlase** orgánov činných

v trestnom konaní alebo súdu **okrem prípadov**, ak duchovnú službu poskytuje väzenský kaplán a duchovný ústavu vedie o poskytnutí duchovnej služby obvinenému v kolúznej väzbe evidenciu, ktorá sa na požiadanie poskytne príslušnému orgánu činnému v trestnom konaní alebo sudcovi.

Novelou bola **vypustená povinnosť** bezodkladne informovať o prijatí cudzinca do výkonu väzby konzulárny úrad štátu, ktorého je obvinený občanom, ktorá vyplýva podľa § 74 ods. 1 Trestného poriadku súdu (v prípravnom konaní sudcovi).

Ustanovuje sa, že ak obvinenému, ktorý nemá peňažné prostriedky, bola poskytnutá zdravotná starostlivosť a z rozpočtu ústavu mu nebol poskytnutý nenávratný peňažný príspevok, je povinný nahradiť ju na základe rozhodnutia riaditeľa ústavu.

Novela ďalej taxatívne určuje prípady, **kedy môže** ústav a generálne riaditeľstvo ZVaJS SR trvale upustiť od vymáhania trov spojených s výkonom väzby a zvýšených trov výkonu väzby (napríklad, ak je zrejmé, že majetok obvineného nepostačí ani na čiastočné uspokojenie pohľadávky či v prípade, ak k uspokojeniu pohľadávky nemohlo dôjsť ani vymáhaním od dedičov obvineného). **Povinné trvalé upustenie** od vymáhania týchto trov novela stanovuje pre prípad, ak sa pohľadávka spojená s trovami výkonu väzby a zvýšenými trovami výkonu väzby premlčala a obvinený vzniesol námietku premlčania. Na trvalé upustenie od vymáhania pohľadávky vyššej ako desaťnásobok minimálnej mzdy sa vyžaduje **súhlas MS SR**. Rozhodnutie o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky spojenej s trovami výkonu väzby a zvýšenými trovami výkonu väzby musí obsahovať najmä právny dôvod vzniku pohľadávky, výšku pohľadávky a dôvody upustenia od vymáhania pohľadávky, pričom toto rozhodnutie **nie je preskúmateľné súdom**. Obvinený sa o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky neupovedomuje. Právo vymáhať pohľadávky na základe rozhodnutí o trovách výkonu väzby, zvýšených

Výkon väzby cudzincov

Úhrada zvýšených trov výkonu väzby

Vymáhanie trov

trovách výkonu väzby a sume určenej na náhradu škody na majetku štátu v správe ústavu [sa premlčí po troch rokoch](#) po uplynutí lehoty určenej na splnenie uloženej povinnosti.

Splnomocňovacie ustanovenia

Novela spresňuje a dopĺňa aj splnomocňovacie ustanovenia, v zmysle ktorých je MS SR splnomocnené na úpravu podrobností taxatívne vyme-

novaných v § 66 zákona o výkone väzby (napríklad na úpravu podrobností o nosení preukazu obvineného, o zrážkach z pracovnej odmeny a poradí zrážok u obvineného, o určení trov výkonu väzby, o určení výšky a náhrade škody na majetku štátu v správe ústavu, ale aj o určení výšky a zrážkach na úhradu zvýšených trov výkonu väzby u obvineného.

PRIPRAVUJE SA V NR SR – NOVELA ZÁKONA O VYSIELANÍ A RETRANSMISII

Do NR SR bol dňa 24. apríla 2008 doručený návrh na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „návrh novely zákona o vysielaní a retransmisii“ alebo len „návrh zákona“). V návrhu zákona, ktorý v tomto období postúpil v NR SR do druhého čítania, sa navrhuje **účinnosť odo dňa 1. júla 2008**.

Predmet úpravy novely

Návrh zákona **by mal upraviť** podmienky pre opakované odvysielanie, časový rozsah záznamov z významných podujatí a mal by riešiť aj otázku predlžovania licencií vysielateľom, ktoré vznikli v súvislosti s prechodom na digitálne televízne vysielanie.

Opakované odvysielanie záznamu

Súčasný zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „zákon o vysielaní a retransmisii“ alebo len „zákon“) nerieši kolízie záujmov držiteľov výhradných vysielacích práv na vysielanie športových, kultúrnych či iných podujatí a záujmov vysielateľov, ktorí majú záujem odvysielaním záznamu informovať o týchto podujatiach. Na základe tohto návrhu zákona by mal byť vysielateľ oprávnený **odvyselať ten istý záznam** z podujatia, ku ktorému má iný vysielateľ výhradné vysielacie práva, **aj opakovanie**, najdlhšie však počas 24 hodín od prvého odvysielania tohto záznamu. Po uplynutí tejto doby by opakované odvysielanie

záznamu malo byť možné iba v prípade, ak by sa obsah tohto záznamu **priamo vzťahoval** na inú dôležitú udalosť, ktorá by bola predmetom spravodajstva alebo športového magazínu.

Možnosť opakovaného odvysielania ten istý záznam z podujatia, ku ktorému má iný vysielateľ výhradné vysielacie práva, je zásahom do výhradných práv vysielateľa, preto by návrh novely zákona o vysielaní a retransmisii mal takýto zásah umožniť len v rozsahu nevyhnutnom na informovanie verejnosti a z tohto dôvodu sa v návrhu zákona ustanovuje **časový rozsah záznamu**, ktorý nesmie pri odvysielaní presiahnuť **90 sekúnd**. Zákon o vysielaní a retransmisii v súčasnosti tento časový rozsah ohraničuje na dobu 3 minút.

Časový rozsah záznamu

Návrh novely zákona o vysielaní a retransmisii rieši aj úpravu platnosti licencií. Licencia na vysielanie televíznej programovej služby sa v súčasnosti udeľuje na 12 rokov a licenciu možno predĺžiť iba raz, a to o 12 rokov. Návrh zákona o vysielaní a retransmisii by mal zakotviť rovnosť podmienok pre vysielateľov, a to doplnením § 52 zákona o nový odsek 7, na základe ktorého by mali byť licencie pre vysielateľov televíznej programovej služby predĺžené na dobu kratšiu ako 12 rokov **považované za licencie na vysielanie televíznej programovej služby predĺžené o 12 rokov**, pričom týmto doplnením ustanovením by nebolo dotknuté časové obmedzenie využívania analógových frekvencií podľa

Platnosť licencií

osobitných predpisov (napríklad podľa § 67 zákona o digitálnom vysielaní, ktorým je vzhľadom na proces prechodu na digitálne televízne vysielanie

a stanovenie podmienok tohto prechodu [platnosť licencií na analógové televízne vysielanie časovo obmedzená](#)).

Informácie uvedené v bulletine nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva a povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeníach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď je bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO zostavovaný s maximálnou starostlivosťou, advokátska kancelária ULC Čarnogurský nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, pošlite nám, prosím, e-mail na adresu: simunkova@ulclegal.com s predmetom: neodoberať. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, Mgr. Martinu Šimunkovú: simunkova@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2008